

megfelel en nyújtson speciális segítséget a fejlődéshez. Több más találmány is segíti a gyermekek játékos tanulását, például a „**Meta-Mate**”, amely matematikai játék, a szorzás-osztás játék közbeni elsajátításához. A „**Hang Kontroll**” készülék, a megkésett beszéd gyermekek és más logopédiai terápiában részesülő tanulók, és az idegen nyelvet elsajátítók nagyszerű, sikeres eszköze.

Játék javaslatok

Hívókép -bet forma egyeztetés (Egyszemélyes játék)

A gyermek helyezze egymás mellé a képeket, amelyeket kiválasztott, keresse meg azokat a betűelemeket, amelyekkel a képen látható tárgyak, állatok nevei kezdődnek. Építse fel a betűt, helyezze az azonos betűvel kezdődő szó képe mellé.

Egyszer bet kirakás (Kétszemélyes játék)

A gyermek válassza ki azokat az elemeket, amelyből az adott betű kirakható. Építse fel a betűt a betűsablonon a betűépítő elemekből!

A hívóképek közül véletlenszerűen kihúzott képnek megfelelő betűt építse fel emlékeztetővel. Lehet versenyezni, ki a gyorsabb, ki a legpontosabb!

Egy betű építő elem változik (Kétszemélyes játék)

A kezdő játékos húzzon egy képet a lefelé fordított hívóképekből!

Rakja ki a képnek megfelelő betűt! A következő játékos egy elem megváltoztatásával alkosson új betűt! A másik játékos keresse ki a kirakott betűnek megfelelő képet!

Minden változtatásnál csak egy elem cserélhető ki egy másik betűépítő elemre, de az asztalon maradt betűépítő elemek megfelelő irányban elmozdíthatók, megfordíthatók, az új betűalkotásának megfelelően, áthelyezhető.

Két betű építő elem változik (Kétszemélyes játék)

Két betűépítő elem cseréjével lehet folytatni a betűépítést, hasonlóan az egy betűépítő elem változtatásánál leírtakhoz.

Mi változott meg? (Kétszemélyes játék)

A kezdő játékos rakjon ki egy betűt a betűelemekből! Mutassa meg játékos társának!

Takarásban változtasson meg egy elemet a betűn úgy, hogy új betűt alkosson!

A játékos társ mondja meg, mi változott a betűn, nevezze meg, hogy mi volt, és mi lett az új betű!

Útmutató a Vésike betűépítő játékhoz

A betűépítő játék és oktatási taneszköz, amely lebontja az ismeretszerzés korlátjait, miközben a gyermek építi!

A betűépítő speciálisan azokat a készségeket alapozza meg a gyermeki személyiség alakulásában, amelyek majd a tanulás, az ismeretszerzés készségévé, későbbi képességévé válnak. Ez a játék az indirekt tanulás motivációs eszköze. Játék közben gyakoroltatja azokat a gondolkodási funkciókat, amelyek az eredményes tanuláshoz szükségesek. Az indirekt tanulás azt jelenti, hogy a gyermek nem az „oktatás” „direkt tanítás” keretében sajátítja el az ismeretanyagot, hanem játékos tevékenység, cselekvés közben.

Melyek azok a készségek, amelyeknek képességgé kell válniuk a fejlődés szakaszain át, milyen készségeknek kell jól működnie az iskoláskor kezdetén?

A szociális érettség

A gyermeknek **szociálisan érettn**nek kell lennie ahhoz, hogy gyermekcsoportban megfelelően kommunikáljon a társaival. Legyen képes arra, hogy együttműködési készséggel forduljon a tanítója felé. Figyelme lekötő legyen, azaz tudjon figyelni legkevesebb 20 percig, kitartóan, figyelme elkalandozása nélkül. Szókincse életkorának megfelelő legyen. A gyermek a szavak felfogására, értelmezésére, az utasítások megértésére képes legyen.

A gondolkodás

A tudatos gondolkodás az ember magasabb rendű képessége, a megismerés, a gondolkodás és a beszéd egymásba kapcsolódó pszichikus képességek, ún. **értelmi funkciók**. Az értelem a központi idegrendszer /az agy/ épségének feltétele, amely az idegrendszer éréseivel mind összetettebb, fejlettebb képességeket tesz lehetővé.

Az értelmi funkciók fejlődésének alapja a **tanulás**, amely a fejlődés folyamatában: **indirekt és direkt módon történik**. A gondolkodás tehát, az értelmi funkciók fejlődésével válik mind fejlettebbé. A gondolkodás a tanulás során fejlődik, a fejlettebb gondolkodás a jobb tanulási képesség feltétele, alapja. Az értelem és a gondolkodás egymással szoros összefüggést mutat. A gondolkodás a felhalmozott ismeretanyagból azt választja ki, ami az adott feladat megoldásához szükséges.

Az **értelmi fejlődés** az adott életkornak megfelelően fokozatosan történik: a gyermek eljut a konkrét gondolkodástól az absztrahációig, az elvonatkoztatásig, tehát a konkrét tárgy, dolog, személy, jelenléte nélkül is tudja használni, alkalmazni az ismeretet az adott tárgyról, személyről, fogalomról, cselekvésről.

Piaget, a modern fejlődéslektant megalapozó pszichológus szerint, még olyan elvont fogalmaink, mint a logikai viszonyok, a számfogalom, az okság, az azonosság, a tér- és időviszonyokat leíró kifejezések, sőt az igazság-koncepció

jelentése is a szemléletben - tehát az észlelésben és a környezet világ tárgyaival végzett manipulációs tapasztalatban - gyökerezik. Az értelem a gondolkodástól elválaszthatatlan.

A **gondolkodás** és a **beszéd általában** egymással párhuzamos ütemben fejlődik.

A gyermeki gondolkodásfejlésben a **konkrét gondolkodást** követő szakaszban a „kauzális”, azaz az „ok-sági”, **ok-okozat összefüggést felismerő gondolkodás** a következő lépcsőfok. Ezzel párhuzamosan fejlődik az **analógiás gondolkodás**, ami azt jelenti, hogy hasonló problémamegoldást használunk az új feladat megoldásához, mint amit már ismerünk. Mindezek összekapcsolódása, fejlődésüknek harmonizációja a **logikus gondolkodás**-hoz vezet gyermek személyiség fejlődésében. A **logikus gondolkodás** a probléma megoldás, a kreativitás, az alkotó gondolkodás alapja.

Az emlékezet

A gondolkodás képességének másik alapvető feltétele az **emlékezet**. Az érzékszervekhez érkező inger az agyban reakciót vált ki, melynek során emléknymom keletkezik. Az emléknymom sorozatok összefüggéseik szerint rendeződve az emlékezés képességének az alapjai. Az emlékezet, még felnőtt korban is, főként érzelmi motiváción alapszik. Nagy érzelmet kiváltó ismeretre, történésekre mindenki jobban emlékszik, mint az érzelmet nélkülözőre. Különösen érvényes ez a kisgyermekekre. Ezért fontos a tanuláshoz a kezdeti szakaszban a pozitív érzelmek, az öröm, a játék öröme. Ezt az érzelmet, a játék öröme adja a gyermeknek a betűk megismeréséhez a Vésike betű épít.

Picasso mondása szerint a gyermek kérdésként érkezik az iskolába, és felkiáltójeleként távozik. Ez a "felkiáltójel" lehessen a "heuréka!" Ehhez a fejlődéshez eszköz a Vésike betű épít!

Konfuciusz a tanulás folyamatáról így vélekedett: **”Mondd, hogy halljam, mutasd, hogy lássam, engedj, hogy cselekedjem, és meg fogom érteni!”**

Ezt a filozófiai, didaktikai, oktatási elméletet valósítottam meg a Vésike betű építben.

A betű épít játék a verbális gondolkodást összekapcsolja a „vizuális”, azaz képi-gondolkodással, és mindkettőt a mozgással, a cselekvéssel.

Comenius a mindmáig alkalmazott didaktika, az oktatáselmélet megalapozója pontokba szedve ad útmutatást az oktatás folyamatáról: 1. Az egyszerűtől az összetetthez. 2. A konkrétól az elvont felé. 3. A tényektől a következtetésekhez. 4. A könnytől a nehéz felé. 5. A közelitől a távoli felé.

Comenius szerint: A kisgyermekkor iskolája az anyai ölt; a gyermekkor iskolája a tudományos játék.

A lélektani, filozófiai és didaktikai-metodikai elméleti ismereteket „fordítottam le” az „eszköz nyelvére”, és valósítottam meg a betű épít játék kidolgozásában.

A betű épít megmutatja a képet: a tárgyak, állatok képét a hívóképeken, a

betű formákat részekre bontva a gyermek kezébe adja. Lehet segíteni arra, hogy a gyermek felépítse a betűt egészé, és a szülő, a pedagógus segítségével hallja a betű akusztikus hangalakját. A gyermek összes érzékszervét bekapcsolja a játék során, cselekvéssel gyakorolja a gondolkodást.

A betű épít játék leegyszerűsíti és megkönnyíti a betű tanulást. A gyermekek számára kézzelfoghatóvá teszi a betű forma egyeztetését a hozzátartozó hanggal.

A játék a téri-orientáció és a relációk pontos megfigyelésére és begyakorlására is módot ad. A gyermek, játék közben tapasztalja az irányok és arányok jelértékét, információ-tartalmát. A betű épít játék előkészíti az összeolvasást azzal, hogy fejleszti a gyermek analízis-szintetizáló képességét. Mindezt cselekvés közben, a játék örömeivel tapasztalja meg a gyermek. A pozitív érzelmek motivációs bázis a következő tanulási folyamatokhoz is. **A betű épít különböző fejlődési szinten lévő gyermekeknek** ad lehetőséget ahhoz, hogy a gyermek a saját fejlettségi szintjének megfelelően játsszon, majd a készségek begyakorlása után továbblépjen a tanulás, majd az olvasástanulás következő fokára.

Játék a családban a betű építvel

Egyszerűen helyezze el a szülő a színes hívóképet a gyermek környezetében, mint **dekorációt**. Ezek a képeket úgy választottuk ki, hogy amit ábrázolnak, az a 4-10 éves gyermekek szókincsébe tartozzanak. A képeken lévő állatfigurák, tárgyak kedvesek, színesek. Ha a gyermek kérdező a képekkel kapcsolatban, beszélgessen el vele a szülő az adott tárgyról, állatról. Minden betűhöz mese található a www.tunderliget.hu-n. Itt **található /többek között/ a Gondolatolvasó játék**, amely a gyermek emlékezetét tréningezi, a pontos emlékezés jutalma az online játékban egy mese.

A Vésike betű építvel, a szülő engedje, hogy a gyermek kedvére rakosgassa a betű elemeket, nem szükséges korrigálni, kritizálni, a jó megoldásokat dicsérje meg, a pontatlan kirakások esetében kérje meg a gyermektől, hogy nézze meg ismét a képen lévő betű sémát, figyelje meg azt, hogy pontosan „betakarta-e” mindenütt a formát a betű elemekkel.

Amennyiben a fejlesztő pedagógus vagy a logopédus javaslatára, a diszlexia megelőzése céljából használják a családban a betű építet, kérem, hogy figyelmesen olvassa el a szülő a pedagógusok számára írt használati útmutatót. Kövesse a leírt módszert bátran, következetesen, apró lépésekben, egyszerre csak egy-egy részét gyakorolva.

A fejlesztő pedagógus, logopédus otthoni gyakorlásra kijelölt feladatait végezzék el a betű építvel és annak hívóképeivel a szakember speciális javaslata szerint.

A Vésike betűépítő játék az óvodában

Hasonlóan, mint a gyermek családjában, az óvodapedagógus is helyezze el a színes hívóképeket a gyermek környezetében, mint dekorációt.

Ha a gyermek kérdez a képekkel kapcsolatban, válaszoljon a gyermek fejlédszintjének megfelelően. Ajánlom háttérzenének: Rigó Béla Zeng ABC-jét. Erről tájékoztató olvasható, Cd megrendelhet: <http://zengoabc.hu/> oldalon.

Ha az óvodás gyermeknek kedve van a betűelemekkel építeni, rakosgatni, hasonlóképpen járjon el az óvodapedagógus, mint ahogyan a családban való használatnál javasolom.

A Vésike betűépítő játék az iskolában

Az **első osztályban** az olvasástanítás előkészítő szakaszában, irányított játék keretében adjuk a tanuló kezébe a betűépítőt, hogy kedvük szerint, szabadon ismerkedjenek a betűekkel és a betűépítéssel.

A **betűtanítás során**, az adott olvasókönyv tematikájához igazodva válasszuk ki a megfelelő, tanításra váró betűhöz szükséges modulokat: a képet és a betűelem készletet!

A betűtanítás bevezető szakaszában a pedagógus által vezetett hangváltató, hang-differenciáló gyakorlatok után, a gyermek válassza ki a betűépítő képei közül, az adott hangnak, betűnek megfelelő képet. Válassza ki a betűépítő elemek közül azokat az építő elemeket, amelyek az adott betű alkotóelemei. A pedagógus hívja fel a gyermekek figyelmét a hasonló és a különböző formákra, irányokra, a betűelemek arányaira.

Építsék fel a tanulók az adott tananyagnak megfelelő betűt a hívóképek sablonján, majd emlékeztetők nélkül is!

Az olvasás tanítás gyakorlatában többféle módszer van használatban:

Romankovics-Meixner program

Analizáló-szintetizáló módszer, amelyet meg kell egy szóképes előkészítő rész. A betűtanításnál figyelembe veszik a homogén gátlás jelenségét, az összetéveszthető betűket nem egyszerre tanítják. Eltérően helyezik a hang nélküli olvasást, hiszen később sok feladatot magában, gondolatban olvasva kell majd megoldania a gyermekeknek. A mássalhangzókat hangutánzással tanítják, a magánhangzókat a szóállás megfigyeltetésével. A **Meixner módszerrel** tanuló gyermekeknek is hasznos oktatási segédeszköz a Vésike betűépítő, szervesen illeszkedik a Meixner módszerhez is.

Zsolnai József nyelvi, irodalmi és kommunikációs programja

Az olvasástanítás párhuzamosan alkalmazza a szintetikus és a globális módszert. A "kevert olvasási stratégia" szóképes előprogrammal kezdődik, ezt

követi a betűtanítás. Az írástanítás az olvasással párhuzamosan történik. A program a tempó és az olvasási pontosság fokozását szorgalmazza. A **Szó és betű** a "Zsolnai-program" első egysége. Az olvasástanulás első szakasza, a kis- és nagybetűk tanítását tartalmazza. Az olvasási képesség kialakítása érdekében a gyermekek párhuzamosan tanulnak szóképeket és betűket. A szép kiejtés, és a nyelvtani elemzés képességét is fejlesztik.

A betűtanításhoz itt is szervesen illeszthető a Vésike betűépítő.

A **Zsolnai programban** a több betű egyszerre való tanítását segíti a betűépítő. A betűépítő elemekből egyszerre csak egy betű rakható ki, így el kell vennie a tanulónak az előző legkirakott betűből azt az elemet, ami azonos a következő betű alkotórészével.

Tolnai Gyuláné heurisztikus olvasástanítási módszere

Tolnainé módszere a pedagógusok között egyszerre csak "programfalas módszerként" ismert. A heurisztikus elnevezés a tanulás során a gyermekben a felismeréskor képződő öröme utal. Ez az érzés alakítja ki később a tanuláshoz való pozitív hozzáállást.

Az **Ábécés könyv** a betűk tanításával indít. Az olvasástanítás minden mozzanata (betűismertetés, hangoztatás, hangkapcsolás, betűfelismerés, szó- és mondatalkotás) a programfalhoz kapcsolódik.

A Vésike betűépítő mind a három példaként kiemelt olvasástanítási módszerhez szervesen, adekváтан kapcsolódik, felerősíti az olvasástanítási módszerek hatékonyságát.

Magánhangzók időtartamának cselekvés közbeni gyakorlása a betűépítővel:

A tanulók rakják ki az asztalon ékezet nélkül az „a, o, u, i, e” formákat.

A pedagógus hangoztassa különböző időtartammal a magánhangzó párokat. A tanulók azt az ékezetet helyezik a betű fölé, amelyik hangot hallják! Így cselekvés, mozgás, auditív és vizuális, azaz **multi-szenzorális** élménnyel tanulják meg a magánhangzók időtartamának felismerését és helyesírását.

Javasolom, hogy az első osztályban **a betűtanítás folyamatában**, a tanulók a pedagógus motiválásával többször **képezzenek halmazokat** a betűelemekből a betűelemek különböző tulajdonságai szerint!

Szabadid foglalkozáson a Vésike betűépítő taneszköz táblai demonstrációs formáján vagy a betűépítő játék egyedi kiegészítés formájával játsszák a javaslatokban ismertetett játékokat.

Logopédiai vizsgálaton a megkésett beszéd gyermekek non-verbális vizsgálatára, szókincs és a beszédértés vizsgálat eszközeként használhatjuk. Helyezzen a logopédus tanár/terapeuta a hívóképek közül 4 db-ot az asztalra. A logopédus kérje meg a gyermeket, hogy mutasson rá az általa megnevezett képre. A foglalkozások során fokozatosan több kép felismerését, majd a későbbiekben megnevezését alkalmazzuk és építsük bele a megkésett

beszéd gyermek egyénre szabott terápiájába.

A diszlexia prevenciós foglalkozásokon komplex fejlesztéshez illetve alkalmazzuk az indirekt olvasásel készítést, a hívóképek megnevezését, a hangváltást, a hang és a vizuális jel összekapcsolását, a vizuális és verbális analízis és szintézis begyakoroltatását.

Diszlexia terápiában els ként **bet felismerési próbaként** alkalmazzuk a bet épít t.

Miközben a gyermek kiválasztja a megnevezett bet felépítéséhez szükséges elemeket, számunkra szemmel láthatóvá válik a bet tévesztés oka.

Láthatjuk, ha az elemek kiválasztása nehéz a tanuló számára, ha a gyermek analízis-szintézis gondolkodási folyamata gátolt, ha az irányok, arányok észlelése és reprodukálása bizonytalan. Tapasztalhatjuk a gyermek cselekvése közben azt is, ha a hang-jel összekapcsolás a tanulás folyamatában helytelenül rögzült.

Mindezen információk birtokában adekvátan kezdhetjük meg a diszlexia terápiát a bet épít felhasználásával. Egyénre szabott, komplex fejleszt foglalkozás tematikát készíthetünk a tanuló számára. A bet épít használatával újra tanítjuk a bet k biztonságos felismerését és az összeolvasást, ezzel egy időben fejlesztjük a mozgást, finommozgást, téri-orientációt, analízis és szintézis gondolkodási funkciókat, emlékezet és figyelem gyakorlatokat. Mindezeket változatosan, játékosan alkalmazva az egyéni fejlesztési tematika szerint.

Fejlesztő, gyakorló foglalkozások, betűtanítási sorrendének javaslata a Vésike betűépítővel

Hogyan fogjunk hozzá ahhoz, hogy a gyermekek a Vésike bet épít vel ismerjék meg a bet ket?

1. Engedjük a gyermekek saját elhatározásukból, saját örömeikre a bet épít vel játszani! Nem szükséges semmilyen instrukció, csak a gyermek játsszon kedvére, próbálgasson, rakosgasson, nézegesse a képeket! Ha a gyermek játék közben kérdez, a képekkel, a bet elemekkel kapcsolatban valamit, válaszoljunk neki röviden, érthetően, de ne akarjuk tanítani t a bet k felismerésére! A legfontosabb az, hogy játsszon, és jól érezze magát! A játék öröme az a motivációs bázis, amire a bet tanulás Vésike módszere épít!

Mikor kezdjük a gyermeket tanítani a bet k felismerésére?

2. Miután már kedvére játszott a bet épít vel, a második alkalommal már kezdhetjük tanítani arra, hogyan ismerheti meg a bet ket, ha érdeklődik már a gyermeket a bet tanulás.

Egy alkalommal egy bet t tanítsunk!

Ezen a foglalkozáson, vagy tanítási órán, készítsük el a hang (akusztikus jel) és a bet (vizuális jel) összekapcsolódását.

Melyik bet vel kezdjük a bet tanítást és milyen metodika szerint?

2.1. Az „l” bet tanítása

1./ Mutassuk meg a „l” hívóképét a gyermekeknek!

Kérjük, hogy mondják el, mit tudnak a lóról: hol él, mivel táplálkozik, milyen a teste, kicsi vagy nagy stb. Engedjük, hogy a gyermekek saját élményeikre is beszámolhassanak, amikor lovat láttak, állatkertben, vagy képen, filmen!

2./ Mondjuk gyors és lassú tempóban: „l”! Kérjük meg a gyermekeket, hogy igyekezzenek ugyan abban a ritmusban utánunk mondani, amikor mi elhallgatunk!

3./ Hangváltással folytatjuk: Kérjük meg a gyermekeket, figyeljék meg, milyen hanggal kezdjük kimondani a szót: „l”.

A legtöbb kisgyermek ilyenkor még azt mondja: „ló”. Ezért arra kérjük a gyermeket, csak azt az egy hangot figyelje meg, amit akkor képezünk, amikor éppen kezdjük kimondani a szót! Figyeltessük meg a megfelelő ajak és nyelvállást az „l” hang kiejtésénél!

A „Vusuka” Vésike jelkártya készlet segíti a szülőt és a gyermeket abban, hogy a hangok képzésénél a helyes artikulációs mozgásokat, nyelvállást szabályosan, helyesen gyakorolják be.

4./ Gyakoroltassuk a gyermekekkel a megfelelő ajak és nyelvállással képzett „l” hang kiejtését!

5./ Rakja rá a gyermek a bet épít hívóképére a bet elemek közül kiválasztott „l” formát!

A bet elemek között három azonos forma van, három különböző nagyságban. Engedjük, hogy a gyermekek próbálgatással megtalálják a megfelelő nagyságút!

6./ Tegyük el a képet, és tegyük vissza a dobozba a bet elemeket is! Kérjük meg a gyermeket, válassza ki az elemek közül azt, amelyik az „l” bet höz szükséges!

7./ Adjuk otthoni gyakorlásnak a következő feladatot:

Az általunk kijelölt nyomtatott szövegben a gyermek keresse meg, és színes ceruzával jelölje meg az összes „l” bet t. Gyakorlófüzetébe rajzoljon állatokat!

Melyik bet vel folytassuk a bet tanítást?

2.2. Az „i” bet tanítása

1./ Mutassuk meg az „i” képet a gyermekeknek!

Kérjük, hogy mondják el, mit tudnak a ruhanemkről, /mint f fogalmi csoportról/. Engedjük, hogy a gyermekek saját élményeikre is beszámolhassanak!

2./ Mondjuk gyors és lassú tempóban: „i”! Kérjük meg a gyermekeket, hogy igyekezzenek utánunk mondani, amikor mi elhallgatunk!

3./ Hangváltással folytatjuk: Kérjük a gyermekeket, figyeljék meg, milyen hanggal kezdjük kimondani a szót: „i”.

A legtöbb kisgyermek azt mondja kezdetben: „in...”. Ezért arra kérjük a gyermeket, csak azt az egy hangot figyelje meg, amit akkor képezünk, amikor éppen kezdjük kimondani a szót! Figyeltessük meg a megfelelő ajak és nyelvállást az „i” hang kiejtésénél!

4./ Gyakoroltassuk a gyermekekkel a megfelelő ajak és nyelvállással képzett „i” hang kiejtését!

5./ Rakja rá a gyermek a hívóképre a betű elemek közül kiválasztott „i” formát!
A betű elemek között három azonos forma van, három különböző nagyságban.
Engedjük, hogy a gyermekek próbálgatással megtalálják a megfelelő nagyságút!

6./ Tegyük el a képet, és tegyük vissza a dobozba a betű elemeket is! Kérjük meg a gyermeket, válassza ki az elemek közül azt, amelyik az „i” betű höz szükséges! Kérjük, hogy mérje össze az „I” betű höz szükséges elemmel az „i” betű höz szükséges betű elemet!

Nevezze meg a gyermek, miben azonosak, és miben különböznek a két betű elemi!

7./ Adjuk otthoni gyakorlásnak a következő feladatot:

Az általunk kijelölt nyomtatott szövegben a gyermek keresse meg, és színes ceruzával jelölje meg az összes „i” betű t. Gyakorlófüzetébe rajzoljon ruhanemkét!

2.3. Az „o” betű tanítása

1./ Mutassuk meg az oroszlán képet a gyermekeknek!

Kérjük, hogy mondják el, mit tudnak a oroszlánról: hol él, mivel táplálkozik, milyen a teste, kicsi vagy nagy stb. F fogalmi csoportba sorolásával fejlesztjük a fogalmi gondolkodást. Engedjük, hogy a gyermekek saját élményeikről is beszámolhassanak, amikor oroszlánt láttak, állatkertben, képen vagy filmen!

2./ Mondjuk gyors és lassú tempóban: „oroszlán”! Kérjük meg a gyerekeket, hogy igyekezzenek utánunk mondani, amikor mi elhallgatunk!

3./ Hangváltással folytatjuk: Kérjük a gyermekeket, figyeljék meg, milyen hanggal kezdjük kimondani a szót: „oroszlán”.

A legtöbb kisgyermek azt mondja: „or...”. Ezért arra kérjük a gyermeket, csak azt az egy hangot figyelje meg, amit akkor képezünk, amikor éppen kezdjük kimondani a szót! Figyeltessük meg a megfelelő ajak és nyelvállást az „o” hang kiejtésénél!

4./ Gyakoroltassuk a gyermekekkel a megfelelő ajak és nyelvállással képzett „o” hang kiejtését!

5./ Rakja rá a gyermek a hívóképre a betű elemek közül kiválasztott „o” formát!
A betű elemek között három körhöz hasonló (nyitott, zárt, kisebb, nagyobb) forma van. Engedjük, hogy a gyermekek próbálgatással megtalálják a megfelelő formát!

6./ Tegyük el a képet, és tegyük vissza a dobozba a betű elemeket is! Kérjük meg a gyermeket, válassza ki az elemek közül azt, amelyik az „o” betű höz szükséges!

7./ Adjuk otthoni gyakorlásnak a következő feladatot:

Az általunk kijelölt nyomtatott szövegben a gyermek keresse meg, és színes ceruzával jelölje meg az összes „o” betű t. Gyakorlófüzetébe rajzoljon állatot!

2.4. Az „n” betű tanítása

1./ Mutassuk meg a Nap képet a gyermekeknek!

Kérjük, hogy mondják el, mit tudnak a Napról. Engedjük, hogy a gyermekek saját élményeikről is beszámolhassanak!

2./ Mondjuk gyors és lassú tempóban: „Nap”! Kérjük meg a gyerekeket, hogy igyekezzenek utánunk mondani, amikor mi elhallgatunk!

3./ Hangváltással folytatjuk: Kérjük a gyermekeket, figyeljék meg, milyen hanggal kezdjük kimondani a szót: „nap”.

A legtöbb kisgyermek azt mondja: „na...”. Ezért arra kérjük a gyermeket, csak azt az egy hangot figyelje meg, amit akkor képezünk, amikor éppen kezdjük kimondani a szót! Figyeltessük meg a megfelelő ajak és nyelvállást az „n” hang kiejtésénél!

4./ Gyakoroltassuk a gyermekekkel a megfelelő ajak és nyelvállással képzett „n” hang kiejtését!

5./ Rakja ki a gyermek a hívóképre a betű elemekből az „n” betű formáját!

A betű elemek között két hasonló forma van, két különböző nagyságban.
Engedjük, hogy a gyermekek próbálgatással megtalálják a megfelelő nagyságút!

Kérjük, figyeljék meg a gyermekek, hogy az „i” betű höz ugyanazt a formát használtuk, mint az „n” betű első eleme a sablonon!

6./ Tegyük el a képet, és tegyük vissza a dobozba az „n” betű höz szükséges két betű elemet is!

Kérjük meg a gyermeket, válassza ki az elemek közül azokat, amelyek „n” hanghoz, betű höz szükségesek!

7./ Adjuk otthoni gyakorlásnak a következő feladatot:

Az általunk kijelölt nyomtatott szövegben a gyermek keresse meg, és színes ceruzával jelölje meg az összes „n” betű t.

Gyakorlófüzetébe rajzoljon nyakláncot, három különböző szín ritmusát felhasználva, a sorrendiség, a ritmus begyakorláshoz!

2.5. A „c” betű tanítása

1./ Mutassuk meg a cicá képet a gyermekeknek!

Kérjük, hogy mondják el, mit tudnak a cicáról. Engedjük, hogy a gyermekek saját élményeikről is beszámolhassanak!

2./ Mondjuk gyors és lassú tempóban: „cica”! Kérjük meg a gyerekeket, hogy igyekezzenek utánunk mondani, amikor mi elhallgatunk!

3./ Hangváltással folytatjuk: Kérjük a gyermekeket, figyeljék meg, milyen hanggal kezdjük kimondani a szót: „cica”.

A legtöbb kisgyermek azt mondja: „ci...”. Ezért arra kérjük a gyermeket, csak azt az egy hangot figyelje meg, amit akkor képezünk, amikor éppen kezdjük kimondani a szót! Figyeltessük meg a megfelelő ajak és nyelvállást a „c” hang kiejtésénél!

4./ Gyakoroltassuk a gyermekekkel a megfelelő ajak és nyelvállással képzett „c” hang kiejtését!

5./ Rakja rá a gyermek a hívóképre a betű elemek közül kiválasztott „c” formát!

A betű elemek között két kissé hasonló forma van, két különböző méretben.

Engedjük, hogy a gyermekek próbálgatással megtalálják a megfelelőt!
Kérjük, hogy figyeljék meg a gyermekek, hogy a „c” betű höz használt betű építő elem formája miben azonos és miben különbözik a „o” betűtől!

6./ Tegyük el a képet, és tegyük vissza a dobozba a „c” betű höz szükséges betű elemet is!

Kérjük meg a gyermeket, válassza ki az elemek közül azt, amelyik a „c” betű höz szükséges!

7./ Adjuk otthoni gyakorlásnak a következő feladatot: Az általunk kijelölt nyomtatott szövegben a gyermek keresse meg, és színes ceruzával jelölje meg az összes „c” betűt.

Gyakorlófüzetébe rajzoljon a f fogalmi csoportok kialakulásának fejlesztése érdekében háziállatokat!

2.6. A „p” betű tanítása

1./ Mutassuk meg a papagáj képet a gyermekeknek!

Kérjük, hogy mondják el, mit tudnak a papagájáról. Engedjük, hogy a gyermekek saját élményeikről is beszámolhassanak!

2./ Mondjuk gyors és lassú tempóban: „papagáj”! Kérjük meg a gyerekeket, hogy igyekezzenek utánunk mondani, amikor mi elhallgatunk!

3./ Hangváltással folytatjuk: Kérjük a gyermekeket, figyeljék meg, milyen hanggal kezdjük kimondani a szót: „papagáj”.

A legtöbb kisgyermek azt mondja: „pa...”. Ezért arra kérjük a gyermeket, csak azt az egy hangot figyelje meg, amit akkor képezünk, amikor éppen kezdjük kimondani a szót! Figyeltessük meg a megfelelő ajak és nyelvállást a „p” hang kiejtésénél!

4./ Gyakoroltassuk a gyermekekkel a megfelelő ajak és nyelvállással képzett „p” hang kiejtését!

5./ Rakja ki a gyermek a hívóképre a betű elemekből a „p” betű formáját!

A betű elemek között több hasonló forma van különböző nagyságban. Engedjük, hogy a gyermekek próbálgatással megtalálják a megfelelő formáját, nagyságút!

Kérjük, hogy figyeljék meg a gyermekek, hogy a „p” betű höz ugyanazt a formát használtuk, mint az „l”-hez és a „c”-hez.

6./ Tegyük el a képet, és tegyük vissza a dobozba a „p” betű höz szükséges két betű elemet is! Kérjük meg a gyermeket, válassza ki az elemek közül újra azokat a betű építő elemeket, amelyek a „p” betű höz szükségesek!

Mérje össze az azonos vagy hasonló formájú elemeket a „p” és az „n” kirakásánál, fogalmazza meg szóban, miben azonosak, miben különböznek a két betű építő elemei!

7./ Adjuk otthoni gyakorlásnak a következő feladatot:

Az általunk kijelölt, nyomtatott szövegben a gyermek keresse meg, és színes ceruzával jelölje meg az összes „p” betűt. Gyakorlófüzetébe rajzoljon papagáját, színezzé ki legalább három különböző színnel!

2.7. Az „a” betű tanítása

1./ Mutassuk meg az alma képet a gyermekeknek!

Kérjük, hogy mondják el, mit tudnak a gyümölcsökről. Engedjük, hogy a

gyermekek saját élményeikről is beszámolhassanak!

2./ Mondjuk gyors és lassú tempóban: „alma”! Kérjük meg a gyerekeket, hogy igyekezzenek utánunk mondani, amikor mi elhallgatunk!

3./ Hangváltással folytatjuk: Kérjük a gyermekeket, figyeljék meg, milyen hanggal kezdjük kimondani a szót: „alma”!

A legtöbb kisgyermek azt mondja: „al...”. Ezért arra kérjük a gyermeket, csak azt az egy hangot figyelje meg, amit akkor képezünk, amikor éppen kezdjük kimondani a szót! Figyeltessük meg a megfelelő ajak és nyelvállást az „a” hang kiejtésénél!

4./ Gyakoroltassuk a gyermekekkel a megfelelő ajak és nyelvállással képzett „a” hang kiejtését!

5./ Rakja ki a gyermek a hívóképre a betű elemekből a „a” betű formáját!

A betű elemek között több hasonló forma van különböző nagyságban. Engedjük, hogy a gyermekek próbálgatással megtalálják a megfelelő formáját, nagyságút!

Kérjük, hogy figyeljék meg a gyermekek, hogy az „a” betű höz ugyanazt a formát használtuk, mint az „i”-hez és a „c”-hez.

Figyeltessük meg, milyen szerepe van a betű építésben az elemek nagyságának, az elemek irányának!

6./ Tegyük el a képet, és tegyük vissza a dobozba az „a” betű höz szükséges két betű elemet is!

A tipográfia kétféle „a” és „g” betű formát használ. Jelenleg a kalligrafikusan kialakított „a” és „g” a gyakoribb elfordulású a nyomdai szövegekben. Ez a két betű azonban ellentmond a „betűk logikájának”, nem építhetők föl a többi betű alkotóelemeiből. Logikusan az „a” és a „g” betű forma illeszkedik a betű építés sorozatába. Miután a gyermek megtanulja a betű építés logikáját, bizottsággal felismeri a betűket. Ezt követően nem okoz számára semmiféle nehézséget a más kalligrafikus rendszerben nyomtatott szöveg olvasása sem!

Kérjük meg a gyermeket, válassza ki az elemek közül azokat, amelyek „a” betű höz szükségesek! Mérje össze az azonos, vagy hasonló formájú elemeket a „p”, az „a” és az „n” kirakásánál, fogalmazza meg szóban, miben azonosak, miben különböznek a három betű építő elemei!

7./ Adjuk otthoni gyakorlásnak a következő feladatot:

Az általunk kijelölt nyomtatott szövegben a gyermek keresse meg, és színes ceruzával jelölje meg az összes „a” betűt. Gyakorlófüzetébe rajzoljon gyümölcsöket, színezzé ki a rajzát legalább három különböző színnel!

2.8. A „d” betű tanítása

1./ Mutassuk meg a delfin képet a gyermekeknek!

Kérjük, hogy mondják el, mit tudnak a delfinekről. Engedjük, hogy a gyermekek saját élményeikről is beszámolhassanak!

2./ Mondjuk gyors és lassú tempóban: „delfin”! Kérjük meg a gyerekeket, hogy igyekezzenek utánunk mondani, amikor mi elhallgatunk!

3./ Hangváltással folytatjuk: Kérjük a gyermekeket, figyeljék meg, milyen

hanggal kezdjük kimondani a szót: „delfin”.

A legtöbb kisgyermek azt mondja: „de...”. Ezért arra kérjük a gyermeket, csak azt az egy hangot figyelje meg, amit akkor képezünk, amikor éppen kezdjük kimondani a szót! Figyeltessük meg a megfelelő ajak és nyelvállást az „d” hang kiejtésénél!

4./ Gyakoroltassuk a gyermekekkel a megfelelő ajak és nyelvállással képzett „d” hang kiejtését!

5./ Rakja ki a gyermek a hívóképre a bet elemekből a „d” bet formáját!

A bet elemek között több hasonló forma van különböző nagyságban. Engedjük, hogy a gyermekek próbálgatással megtalálják a megfelelő formáját, nagyságát, figyeljék meg, mi a szerepe az elemek irányának a bet ben!

Kérjük, hogy figyeljék meg a gyermekek, hogy a „d” bet höz ugyanazt a formát használtuk, mint az „l”-hez és a „c”-hez.

6./ Tegyük el a képet, és tegyük vissza a dobozba a „d” bet höz szükséges két bet elemet is!

Kérjük meg a gyermeket, válassza ki az elemek közül azokat, amelyek a „d” bet höz szükségesek!

Mérje össze az azonos, vagy hasonló formájú elemeket a „p” az „a” és az „n” kirakásánál. Fogalmazza meg szóban, miben azonosak, miben különböznek a három bet épít elemei, mikor milyen irányban nyitottak vagy zártak a félkörformák, melyik bet ben azonos hosszúságú, melyikben különböző nagyságú a hasonló bet épít forma.

7./ Adjuk otthoni gyakorlásnak a következő feladatot:

Az általunk kijelölt nyomtatott szövegben a gyermek keresse meg, és színes ceruzával jelölje meg az összes „d” bet t. Gyakorlófüzetébe rajzoljon halakat, színezzé ki legalább négy különböző színnel!

3. Ki lehet-e rakni a bet elemekkel szavakat?

3.1. Szóépítése

Bet zük lassan a szót: „nap”!

Kérjük meg a gyermekeket, rakják ki a megfelelő bet ket a bet épít elemeib l!

Nem lehet kirakni a „nap” szót csak úgy, ha bet nként rakja ki a gyermek, mert azonos elem kell az „a” és a „p” bet höz. A közös elemeknek csak az iránya más. Van azonos bet elem az „n”-ben és az „a”-ban is.

A kés bbiekben, ha már a gyermek több bet t ismer, lehet kirakni olyan két-, három- vagy négybet s szavakat, amelyekben minden épít elem egyszer van jelen, így kirakható egy-egy rövid szó. Pl.: ló, tó, öv, róka, stb.

A bet tanítás folytatása

2.9. A „t” bet tanítása

1./ Mutassuk meg a tigris képet a gyermekeknek!

Kérjük, hogy mondják el, mit tudnak a vadállatokról. Engedjük, hogy a gyermekek saját élményeikr l is beszámolhassanak!

2./ Mondjuk gyors és lassú tempóban: „tigris”! Kérjük meg a gyerekeket, hogy

igyekezzenek utánunk mondani azonos ritmusban, ütemben, amikor mi elhallgatunk!

3./ Hangleválással folytatjuk: Kérjük a gyermekeket, figyeljék meg, milyen hanggal kezdjük kimondani a szót: „tigris”.

A legtöbb kisgyermek azt mondja: „ti”. Ezért arra kérjük a gyermeket, csak azt az egy hangot figyelje meg, amit akkor képezünk, amikor éppen kezdjük kimondani a szót! Figyeltessük meg a megfelelő ajak és nyelvállást a „t” hang kiejtésénél a tigris szóban!

4./ Gyakoroltassuk a gyermekekkel a megfelelő ajak és nyelvállással képzett „t” hang kiejtését!

5./ Rakja ki a gyermek a hívóképre a bet elemekből a „t” bet formáját!

A bet elemek között több hasonló forma van, több különböző nagyságban. Engedjük, hogy a gyermekek próbálgatással megtalálják a megfelelő nagyságát!

6./ Hívjuk fel a gyermek figyelmét, melyik bet elem melyik korábban megismert bet ben szerepelt már! (A „l” bet ben már használtuk az egyik elemet!) Tegyük el a képet, és tegyük vissza a dobozba a „t” bet höz szükséges bet elemeket is!

Kérjük meg a gyermeket, válassza ki a bet épít elemek közül azokat, amelyek a „t” bet höz szükségesek!

7./ Adjuk otthoni gyakorlásnak a következő feladatot: Az általunk kijelölt nyomtatott szövegben a gyermek keresse meg, és színes ceruzával jelölje meg az összes „t” bet t.

Gyakorlófüzetébe rajzoljon a gyermek állatkerti élményér l képet!

2.10. A „g” bet tanítása

1./ Mutassuk meg a gólya képet a gyermekeknek!

Kérjük, hogy mondják el, mit tudnak a madarokról. Engedjük, hogy a gyermekek saját élményeikr l is beszámolhassanak!

2./ Mondjuk gyors és lassú tempóban: „gólya”! Kérjük meg a gyerekeket, hogy igyekezzenek hasonlóan utánunk mondani, amikor mi elhallgatunk!

3./ Hangleválással folytatjuk: Kérjük a gyermekeket, figyeljék meg, milyen hanggal kezdjük kimondani a szót: „gólya”.

Figyeltessük meg a megfelelő ajak és nyelvállást a „g” hang kiejtésénél a gólya szóban!

4./ Gyakoroltassuk a gyermekekkel a megfelelő ajak és nyelvállással képzett „g” hang kiejtését! Tapintassuk meg a gyermekkel a torkát, miközben a „g” hangot képzli!

Figyeltessük meg a gyermekkel az általunk kiejtett „g” hang és a „k” hang közötti képzési azonosságokat és különbségeket! Tapintassuk meg a „különbséget” a gyermek saját és oktatója géégén!

5./ Rakja ki a gyermek a hívóképre a bet elemekből a „g” bet formáját!

A bet elemek között több hasonló forma van, több különböző nagyságban. Engedjük, hogy a gyermekek próbálgatással megtalálják a megfelelő nagyságát!

6./ Hívjuk fel a gyermek figyelmét, hogy a bet elem a hamarabb megismert

bet kben szerepelt már! / Az „a” „c”- „i”;- „n” „p” bet kben már használtuk az épít elemeket! / Tegyük el a képet, és tegyük vissza a dobozba a „g” bet höz szükséges bet elemeket is! Kérjük meg a gyermeket, válassza ki az elemek közül azokat, amelyek a „g”, bet építéséhez szükségesek!

7./Adjuk otthoni gyakorlásnak a következő feladatot:

Az általunk kijelölt nyomtatott szövegben a gyermek keresse meg, és színes ceruzával jelölje meg az összes „g” bet t. Gyakorlófüzetébe rajzoljon a gyermek tájképet a saját kreativitása szerint.

Mikor rakjon ki a gyermek bet sablon nélkül, önállóan bet ket?

Önállóan, emlékezetb l akkor rakjon ki a gyermek bet ket, amikor már pontosan emlékszik a bet k formájára, és felépítésére!

Ha hibázik, javítsuk ki, mutassuk meg újra a helyes kirakást! Mindenkor dicsérjük meg a gyermeket igyekezetét! Soha ne marasztaljuk el a gyermeket, ha hibázik bet építés közben!

Milyen tematika szerint tanítsuk meg valamennyi bet ismeretére a gyermekeket?

A fenti tematikajavaslat folytatásaként a következő bet tanítási sorrendet ajánlom: „j” „e” „f” „h”; „b” „r” „m”; „u” „s”; „k” „z” „v”

A rövid és hosszú mássalhangzók hallás utáni megkülönböztetése nagyon fontos a helyesírás elsajátításához. Ajánlom a **Vésike „Fülel “ CD-t** az auditív és vizuális funkciók gyakorlására, a helyesírás megalapozására.

A CD-n logopédiai hanggyakorlatok, feladatok találhatóak a magánhangzók helyesírásához. Sikerral, egyszer en alkalmazható anyanyelvi órákon, logopédiai foglalkozásokon, otthoni gyakorláshoz. Az önálló tanulás hatékony eszköze, amely eredményes tanulási módszer alapján felépített feladatokat tartalmaz. Életkortól függetlenül ajánlható minden tanulónak, akinek szüksége van arra, hogy begyakorolja a helyesírás alapjait. Ezzel a hanganyaggal való tanulás el segíti a helyesírás további fejl dését is, mert megtanítja a hangokat hallás után megkülönböztetni, így majd könnyíti a mássalhangzók írásbeli tévesztésének leküzdését is.

Összekeverik-e a gyermekek a bet ket abból adódóan, hogy egy-egy szó jelentése attól függ, hogy melyik irányban, hol helyezkednek el a különböz bet kben lév azonos bet elemek?

Az átlagosan és jól fejl d gyermekeknek ez többnyire nem okoz problémát. A lassúbb fejl désmenetet mutató gyermekek eltévesztik a bet k kiolvasását az irányok, arányok érzékelésének, észlelésének lassúbb fejl désének következményeként. A Vésike bet épít vel való tanulás, a pontos megismerés, a cselekvés közbeni begyakorlás kiküszöböli az iránytévesztésb l, az arányok gyenge észlelésb l fakadó problémákat! Ez az oktatási eszköz, ez a játék a világon egyedülálló ebben! Nincs más eszköz, módszer, amely a Vésike bet épít nél hatékonyabban tudná ugyanezt elérni!

Azok a gyermekek, akik ezzel a játékkal tanulták meg a bet ket, biztonsággal

megkülönböztetik a tükörkép (p-d; p-q; f-t; n-u;) bet ket is!

A Vésike bet épít megel zi a diszlexiát, az olvasásgyengeséget. Fejleszti azokat az agyfunkciókat, amelyek a tanulóhoz szükségesek: az analízis-szintézis gondolkodási folyamatokat, a logikus gondolkodást, a formafelismerés és reprodukálás képességét. A cselekvés közben való tanulás fejleszti az emlékezetet is, ezért a gyermek más területen is jobban tud teljesíteni.

Mennyi id szükséges egy-egy bet tanítására és mennyi id szükséges valamennyi bet megtanításához?

Általában egy alkalmat, egy tanítási órát számíthatunk egy bet megtanulására.

Átlagosan fejl d , intellektuálisan már érdekl d gyermekek önálló játék közben észrevétlen tanulják meg a bet ket. Gyakran el fordul, hogy a kisgyermek addig el sem mozdul az asztaltól, amíg minden bet t ki nem rakott! Ha ezt az elmélyült kirakást, bet építést önszántából teszi, felismeri majd az összes bet t, külön tanítás nélkül is! Amikor az iskolában tanulja a bet ket, neki azok már „régi ismer sei”!

Idegen nyelv tanításánál a bet tanítást megel zi az úgynevezett „orális szakasz” amikor még nem olvasnak, nem írnak, csak szavakat, mondókákat tanulnak a gyermekek. Ha a gyermek ismeri az állatok, tárgyak nevét, ami a hívóképeken van, akkor ez természetesen megvalósul ebben az esetben is: a gyermek játékközben, észrevétlen tanulja meg a szavakhoz tartozó bet ket.

Használható-e ez az oktatási eszköz diszlexiás gyermekek tanítására?

Minden gyermek örömmel tanul a Vésike bet épít vel, mert csak sikerélményt tapasztal meg, kudarc nem éri. Azok a gyermekek, akik olvasásgyengeséggel küzdenek, a Vésike bet épít vel helyesen, pontosan, játékosan tanulják meg újra a bet ket, így a bet felismerés biztossá válik számukra, bet ket a továbbiakban nem tévesztenek! Az összeolvasás helyes begyakorlásával együtt a gyermek olvasása gördülékennyé válik.

Milyen nyelveken kapható a bet épít ?

Az els magyar nyelven készült. A többi, (kilenc nyelven) azzal a céllal készült, hogy örömtelivé tegye a bet tanulást, az olvasástanulást a gyermekek számára, megel zze a diszlexiát más anyanyelv gyermekek számára is. Megkönnyítse az idegen nyelv tanulását a különböz nemzetiség gyermekek számára.

Elkészült angol, francia, spanyol, német, orosz, román, szerb, szlovák, hangul nyelven, figyelembe véve az adott nyelvek sajátosságait, didaktikai igényeit.

Minden nyelv bet it (a hangul bet s és cirill bet s is) azonos bet elem-készletb l tudják kirakni a gyermekek! A bet épít megmutatta az emberek számára, hogy a világon minden írás egy t r l fakad, azonos bet elemekb l különböz módon építkezünk.

Az olvasás tanításának van-e más Vésike taneszköze?

A bet épít höz kapcsolódik a magyar és angol nyelven elérhet „**Olvasást segít feladatlapok I-II**”, amelyek az indirekt tanulás eszközei. Játékos feladatokkal, szigorú logopédiai elveket betartva készültek.

A „**Vusuka Vésike**” és a **Fülel CD**, amelyek a helyes hangképzés és a helyes artikuláció begyakorláshoz adnak eszközt, módszert. Mindkett hasznos az otthoni gyakorlásban, lehet vé teszi, hogy a szül a gyermek igényeinek